

**ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΒΙΔΙΑΚΙΟΥ ΑΡΚΑΔΙΑΣ –
«ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ»**
ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
**Για την Ανάπτυξη, το Περιβάλλον
και την Πολιτιστική μας Κληρονομιά**
ΕΔΡΑ: ΒΙΔΙΑΚΙ ΑΡΚΑΔΙΑΣ, E-mail: vidiaki.pk@gmail.com
ΑΦΜ: 997054836 – ΔΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ



“et in Arcadia ego”

**το
σχολείο**
Πολιτιστικό Κέντρο
Βιδιακίου Αρκαδίας

ΠΡΟΣ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Ν.Ε.Ο. Πατρών – Αθηνών 32 και Αμερικής, Τ.Κ. 26441, Πάτρα.

E – mail: periv.energy@pde.gov.gr

Κοινοποίηση

ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ, ΔΥΤ. ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΙΟΝΙΟΥ

Δ/ΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΔΥΤ. ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒ/ΚΟΥ & ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

Ν.Ε.Ο. Πατρών – Αθηνών 33, Τ.Κ. 16110, Πάτρα

E – mail: dmatthaiou@4863.syzefxis.gov.gr

ΘΕΜΑ: Απόψεις - Αντιρρήσεις που αφορούν στην Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) για την δημιουργία και λειτουργία Μικρού Υδροηλεκτρικού Σταθμού (ΜΥΗΣ), ισχύος 3,33 MW, στην θέση «Παλαιοφυτεία» του ποταμού Άνω Ερύμανθος του Δήμου Αρχαίας Ολυμπίας,

ΣΥΝΟΠΤΙΚΑ ΟΙ ΑΠΟΨΕΙΣ –ΑΝΤΙΡΡΗΣΕΙΣ ΜΑΣ

(άρθρα 4§3 του ν.4014/2011 και 5 της κ.υ.α. οικ 1649/45/2014)

Η υπό διαβούλευση Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) του υπό έγκριση έργου, το οποίο συνίσταται στην εγκατάσταση και λειτουργία μικρού υδροηλεκτρικού σταθμού (ΜΥΗΣ) εντός του ποταμού Άνω Ερύμανθου ισχύος 3,33 Mw στη θέση «Παλαιοφυτεία» του Δήμου Αρχαίας Ολυμπίας με φορέα υλοποίησης την εταιρεία «ΒΑΣΕΡΚΡΑΦΤ Α.Ε.» είναι **πολλαπλώς πλημμελής, με συνέπεια να μην επιτρέπεται η έγκρισή της και η έκδοση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) του έργου αυτού.**

Οι νομικές πλημμέλειες της ΜΠΕ του έργου, οι οποίες κατωτέρω αναλυτικώς αναπτύσσονται, συνίστανται κυρίως σε παραβάσεις της Περιβαλλοντικής, Χωροταξικής και Πολιτιστικής Νομοθεσίας.

Πράγματι, πρόκειται για έργο που χωροθετείται σε δασική έκταση ιδιαίτερα ομορφιάς, εξαιρετικά εγγύς περιοχών Natura, προσβάλλοντας την τοπική χλωρίδα και απειλώντας την παρουσία προστατευομένων και επαπειλούμενων ειδών της τοπικής πανίδας και ιδίως της ιχθυοπανίδας που ενδιαφέρει στην περιοχή ενδιαφέροντος, προκαλώντας δυσμενείς συνέπειες στα

πολλαπλά μνημεία και σημεία του πολιτιστικού περιβάλλοντος που κείνται γύρωθεν αυτού, και ακυρώνοντας το χωροταξικό προορισμό της ίδιας περιοχής, ο οποίος συνίσταται στην ανάπτυξη ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού που πράγματι λαμβάνουν χώρα σε αυτήν (επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους και μνημεία, παραποτάμιες πεζοπορίες, fly fishing, rafting, canoe-kayak και εν γένει δραστηριότητες στην φύση), αποτελώντας σημαντικό μέρος της τοπικής οικονομίας, και την έχουν καταστήσει ευρέως γνωστή στην Ελλάδα και στην Ευρώπη.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΟΙ ΑΠΟΦΕΙΣ –ΑΝΤΙΡΡΗΣΕΙΣ ΜΑΣ

Α. ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ 863/2008 ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΔΕΔΙΚΑΣΜΕΝΟ ΑΥΤΗΣ

(α) Πρώτη παράβαση

1. Στην παράγραφο 4.2. της ΜΠΕ «Ιστορική εξέλιξη έργου» αναφέρεται αυτολεξεί ότι «[η] διαδικασία για την αδειοδότηση του έργου ξεκίνησε με την πρώτη απόφαση ΡΑΕ υπ αριθ. Δ6/Φ20.347/13060/18-7-2003 και ακολούθησε τροποποίηση της απόφασης ΡΑΕ με γνωμοδότησης υπ αριθ. 89/2007 λόγω αλλαγής μετοχικής σύνθεσης και επίσης ακολούθησε τροποποίηση της απόφασης ΡΑΕ υπ αρ. Δ6/Φ20.347/13832/25-6-2007 λόγω αλλαγής μετοχικής σύνθεσης και επωνυμίας σε ΜΥΗΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ Α.Ε. και επίσης ακολούθησε δεύτερη τροποποίηση της απόφασης ΡΑΕ υπ αρ. Δ6/Φ20.347/17761/27-8-2007 λόγω μετατόπισης του έργου θέσης εγκατάστασης και αύξηση εγκατεστημένης ισχύος σε 3,33 MWe» (σελ. 6 της ΜΠΕ), χωρίς καμία απολύτως άλλη αναφορά.

2. Η ΜΠΕ του φορέα υλοποίησης, της εταιρείας «ΒΑΣΕΡΚΡΑΦΤ Α.Ε» με υπεύθυνο τον κ. Τηλέμαχο Φωτεινό, αποσιωπά ότι για το ίδιο ακριβώς έργο, στην ίδια θέση αλλά με μικρότερη ισχύ έχει εκδοθεί η 863/2008 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, δυνάμει της οποίας κρίθηκαν παράνομες και ακυρώθηκαν α) η υπ' αριθ. 4715/5.10.2001 απόφαση της Διευθύντριας της Δ/σης ΠΕ.ΧΩ. Περιφέρειας Δυτ. Ελλάδος, με την οποία εγκρίθηκαν περιβαλλοντικοί όροι για την κατασκευή και λειτουργία μικρού υδροηλεκτρικού σταθμού (ΥΗΣ) ισχύος 1,5 MW, στη θέση «Παλαιοφυτεία» του ποταμού Άνω Ερύμανθου του ν. Ηλείας, β) η υπ' αριθ. 516/29.1.2003 απόφαση του αυτού οργάνου, με την οποία τροποποιήθηκε η ως άνω πράξη ως προς το φορέα του έργου και γ) η υπ' αριθ. 1541/3.3.2004 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, με την οποία τροποποιήθηκε η ως άνω εγκριτική πράξη ως προς τη θέση υδροληψίας.

Ειδικότερα, με την 863/2008 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας μεταξύ άλλων κρίθηκαν *verbatim* τα ακόλουθα (οι υπογραμμίσεις δικές μας): «...7. Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, με την υπ' αριθ. 2928/2.11.1999 πράξη της 6^{ης} Εφορείας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων εγκρίθηκε η κατασκευή, τριών μικρών υδροηλεκτρικών, έργων στην περιοχή Λαμπείας του ν. Ηλείας. Ακολούθως, με την υπ' αριθ. 1253/4.4.2000 απόφαση της Διευθύντριας Δ/σης ΠΕ.ΧΩ. της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας προεγκρίθηκε η χωροθέτηση υδροηλεκτρικού σταθμού του Κων. Νικολόπουλου, ισχύος 3,7 MW, στη θέση Άνω Ερύμανθος του Δήμου Λάμπείας ν. Ηλείας και με την υπ' αριθ. 1254/4.4.2000 απόφαση της ίδιας Διευθύντριας εγκρίθηκε η προέγκριση χωροθέτησης υδροηλεκτρικού σταθμού ισχύος 4,8 MW

στη θέση Κάτω Ερύμανθος του ίδιου δήμου. Στη σχετική γνωμοδότηση της Περιφέρειας Δυτ. Ελλάδος (Π 67/29.3.2000) επισημαίνεται ότι η Μ.Π.Ε. πρέπει, μεταξύ άλλων, να εξετάζει αθροιστικά τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις στην περιοχή λόγω της ύπαρξης και άλλων δύο ΜΗΥΣ στην περιοχή. Στη συνέχεια εκδόθηκε η πράξη εγκρίσεως περιβαλλοντικών όρων (4715/5.10.2001) του ως άνω έργου με ισχύ 1,5 MW, η οποία τροποποιήθηκε αρχικά με τη δεύτερη προσβαλλόμενη πράξη ως προς το φορέα του έργου, το οποίο ανέλαβε η εταιρεία Φωτεινός Τηλέμαχος Α.Ε., και μεταγενέστερα, με την τρίτη προσβαλλόμενη (1541/3.3.2004), με την οποία μεταφέρθηκε η θέση υδροληψίας του σταθμού κατά 150 μέτρα ανάντη. Εξάλλου, με την 517/4.1.2003 απόφαση της Δ/σης ΠΕ.ΧΩ. της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος τροποποιήθηκε η ως άνω πράξη προέγκρισης χωροθέτησης και μειώθηκε η ισχύς του έργου από 3,7 MW σε 1,5 MW. Όπως προκύπτει από τα ίδια στοιχεία, το έργο περιλαμβάνει α) υδροληψία σε απόσταση 1.920 μ., ανάντη του υδροηλεκτρικού σταθμού, β) αγωγό προσαγωγής των υδάτων, γ) κτίριο υδροηλεκτρικού σταθμού διαστάσεων 10 επί 13 μ., δ) οδοποιία συνολικού μήκους 600 μ. και ε) δίκτυο μεταφοράς ισχύος στο υπάρχον δίκτυο της ΔΕΗ. Μεταγενεστέρως η εταιρεία «Φωτεινός Τηλέμαχος Α.Ε.» υπέβαλε αίτηση για την τροποποίηση - επέκταση της αρχικά χορηγηθείσης άδειας παραγωγής στον ποταμό Άνω Ερύμανθο από 1,5 σε 3,05 MW. Όπως εξάλλου προκύπτει από τη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων, (Μάιος του 2001), προκειμένου να προσδιορισθεί η λεγόμενη «οικολογική παροχή», η Μ.Π.Ε. επικαλείται υδρολογικά δεδομένα από μετρήσεις της ΔΕΗ κατά τα έτη 1963 έως 1975. Υπό τα ανωτέρω δεδομένα, ενόψει δηλαδή του γεγονότος ότι κατά την έκδοση των προσβαλλόμενων πράξεων ήταν εκκρεμείς διαδικασίες με αντικείμενο και άλλα ανάλογα έργα στο ίδιο ποτάμιο οικοσύστημα, οι προσβαλλόμενες πράξεις, που αφορούν έγκριση περιβαλλοντικών όρων κατασκευής και λειτουργίας ενός από τα έργα αυτά, με βάση μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων που αναφέρεται αποκλειστικώς στο επίδικο αυτό έργο, χωρίς να συνεκτιμώνται οι συνέπειες από το άθροισμα των έργων εκμεταλλεύσεως του υδάτινου δυναμικού του ποταμού Ερύμανθου στο σύνολο του οικοσυστήματος του και στηρίζεται μάλιστα σε ανεπίκαιρα υδρολογικά δεδομένα, δεν είναι νόμιμες. Για τους λόγους αυτούς, που προβάλλονται βασιμώς, πρέπει να γίνει δεκτή η κρινομένη αίτηση και να ακυρωθούν οι προσβαλλόμενες πράξεις...».

3. Η παράλειψη της ΜΠΕ να αναφερθεί στην ως άνω απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, από το δεδικασμένο της οποίας πηγάζει, κατ' άρθρα 95§5 του Συντάγματος και 3 του ν.3068/2002, υποχρέωση της Διοίκησης προς συμμόρφωση, η οποία δεν περιορίζεται στη διοικητική πράξη που ακυρώθηκε αλλά εκτείνεται ως προς όλα τα νομικά ζητήματα που κρίθηκαν μ' αυτήν, καθιστά τη ΜΠΕ παράνομη.

(β) Δεύτερη παράβαση

1. Όπως προαναφέρεται, το Συμβούλιο της Επικρατείας στην 863/2008 απόφαση του αναφέρεται στην Π67/29.3.2000 γνωμοδότηση της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος, με την οποία επισημαίνεται ότι η ΜΠΕ πρέπει, μεταξύ άλλων, να εξετάζει αθροιστικά τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις στην περιοχή λόγω της ύπαρξης και άλλων δύο ΜΗΥΣ στην περιοχή.

2. Στην παράγραφο 4.4. της ΜΠΕ «Συσχέτιση του έργου με άλλα έργα» αναφέρεται κατά λέξη ότι (οι υπογραμμίσεις δικές μας) «[σ]την ευρύτερη περιοχή και ανάντη του προτεινόμενου έργου δεν υπάρχουν έργα που να έχουν πάρει άδεια παραγωγής. Κατάντη του προτεινόμενου έργου

υπάρχουν δύο έργα το ένα εκ των οποίων είναι σε διαφορετικό κλάδο του ποταμού ενώ το άλλο είναι πολύ μακριά με απόσταση υδροληψίας του πέραν των 2.000 μέτρων..».

3. Η παράλειψη της ΜΠΕ να ονοματίσει και να προσδιορίσει επακριβώς τα δύο έργα που βρίσκονται κατάντη του υπό έγκριση έργου καθώς και να εξετάσει αθροιστικώς τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις στην περιοχή λόγω της ύπαρξης και άλλων δύο ΜΗΥΣ στην περιοχή, κατά παράβαση των ήδη κριθέντων στην ως άνω δικαστική απόφαση, καθιστά την ΜΠΕ παράνομη.

(γ) Τρίτη παράβαση

1. Όπως προλέγεται, η 863/2008 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας ακύρωσε την ΑΕΠΟ σχεδόν του ίδιου με το επίμαχο (ίδιου χαρακτήρα έργο, στην ίδια θέση αλλά με μικρότερη ισχύ), επειδή, μεταξύ άλλων, αυτή ερειδόταν σε ΜΠΕ που είχε βασίσει τους υδρολογικούς υπολογισμούς της σε ανεπίκαιρα στοιχεία, τα υδρολογικά δεδομένα από μετρήσεις της ΔΕΗ κατά τα έτη 1963 έως 1975.

2.1. Στην προκειμένη περίπτωση, η ΜΠΕ επίσης βασίζεται σε ανεπίκαιρα υδρολογικά στοιχεία, αυτά των ετών 1993-2000. Συγκεκριμένα, στη σελίδα της 42 αναφέρεται αυτολεξεί ότι (οι υπογραμμίσεις δικές μας) «6.1.8.3 Υδρολογικά στοιχεία του έργου Στην παρούσα παράγραφο γίνεται εκτίμηση των απορροών του ποταμού Άνω Ερύμανθου, στη θέση της υδροληψίας του προτεινόμενου έργου Η καμπύλη διάρκειας παροχών κατασκευάστηκε ύστερα από τον προσδιορισμό των συνολικών μέσων παροχών του ποταμού Ερύμανθου στη θέση της προτεινόμενης υδροληψίας. Για τον προσδιορισμό της καμπύλης διάρκειας χρησιμοποιήθηκαν οι μέσες ημερήσιες παροχές της ΔΕΗ στη θέση Τριπόταμα στον ποταμό Ερύμανθο (η οποία σχεδόν ταυτίζεται με τη θέση της υδροληψίας) για την περίοδο 1993-2000.».

2.2. Περαιτέρω, στη σελίδα 43 της ΜΠΕ, στην ίδια υποπαράγραφο 6.1.8.3 αναφέρονται ad litteram (κυριολεκτικά) τα ακόλουθα: «Νεότερες Μέτρηση παροχής για το 2017-18 και 2018-19 Σύμφωνα με [τ]ο Υπ. Γεωργίας το οποίον χρησιμοποιεί τους γνωστούς μυλίσκους για την μέτρηση της παροχής (μεγάλοι για μεγάλα ποτάμια μικροί για μικρά) η εταιρεία χρησιμοποίησε το ίδιο σύστημα για την μέτρηση της παροχής το έτη 2017-2018 και για το 2018-2019».

Μετά το εδάφιο αυτό παρατίθενται πίνακες με τα υδρολογικά δεδομένα των ετών 2017-2019. Ωστόσο, η εγκυρότητα των πινάκων αυτών δεν αποδεικνύεται, υπό την έννοια ότι δεν αναφέρονται τα στοιχεία του μελετητή που τις συνέταξε, η ακριβή μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε (τι είδους «μυλίσκους» χρησιμοποίησε, τι μεγέθους, που αυτοί τοποθετήθηκαν κ.ο.κ.), εάν τα αποτελέσματα που παρήχθησαν εγκρίθηκαν ή έστω ελέγχθηκαν από κάποια δημόσια αρχή.

Περαιτέρω και σε κάθε περίπτωση η ακρίβεια των τιμών των υδρολογικών δεδομένων των ετών 2017-2019 των πινάκων της ΜΠΕ ελέγχεται ως αναληθής, διότι οι τιμές που παρουσιάζονται στη μελέτη είναι πολύ μεγαλύτερες από ότι είναι στην πραγματικότητα, επειδή την τελευταία εικοσαετία και μετά από εντατική παρακολούθηση προκύπτει ότι η στάθμη του ποταμού έχει πτωτική τάση.

3. Επομένως, η ΜΠΕ και για το λόγο αυτό είναι παράνομη.

B. ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΕΣ ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ

(α) Πρώτη παράβαση

1. Στο άρθρο 4 του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό, το οποίο εγκρίθηκε με την 67659/2013 απόφαση της Επιτροπής Συντονισμού της Κυβερνητικής Πολιτικής στον τομέα του Χωροταξικού Σχεδιασμού και της Αειφόρου Ανάπτυξης (ΦΕΚ Β' 3155/12.12.2013), ο εν γένει ορεινός όγκος του Ερύμανθου κατατάσσεται στις με στοιχείο «B.1.» περιοχές με περιθώρια ανάπτυξης ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού.

2. Είναι παγκοίμως γνωστό ότι συναφώς με την ως άνω πρόβλεψη, κατά μήκος του ποταμού Ερύμανθου, ο οποίος πηγάζει από το ως άνω ομώνυμο όρος, έκπαλαι οργανώνονται και εκτελούνται προγράμματα εναλλακτικού τουρισμού. Άλλωστε, η οργάνωση και εκτέλεση των προγραμμάτων αυτών συνέστησε το έννομο συμφέρον της αιτούσας στην αίτηση ακύρωσης επί της οποίας εξεδόθη η 863/2008 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας που έκρινε *verbatim* (κατά λέξη) ότι «..η αιτούσα εταιρεία που έχει ως σκοπό την οργάνωση και εκτέλεση τουριστικών προγραμμάτων εναλλακτικού τουρισμού και υπαίθριων δραστηριοτήτων στην περιοχή της Αρκαδίας, ειδικότερα δε και στην περιοχή του ποταμού Ερύμανθου, (ποτάμιες καταβάσεις, υπαίθριες διαδρομές), με έννομο συμφέρον ασκεί την κρινόμενη αίτηση, προβάλλουσα ότι απειλείται τόσο το υδάτινο δυναμικό του ποτάμιου οικοσυστήματος, όσο και η περιβάλλουσα τον ποταμό δασική βλάστηση...».

3. Παρά τα ανωτέρω, η ΜΠΕ ούτε στο κεφάλαιό της «5 ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ Ή ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΜΕ ΘΕΣΜΟΘΕΤΗΜΕΝΕΣ ΧΩΡΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΕΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ», ούτε αλλαχού λαμβάνει υπόψη τις ως άνω κατευθύνσεις του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό, πολλώ δε μάλλον δεν αξιολογεί τις συνέπειες του υπό έγκριση έργου στις κατευθύνσεις αυτές και στις ειδικές και εναλλακτικές μορφές τουρισμού που ήδη νομίμως αναπτύσσονται στην ευρύτερη περιοχή.

4. Οι παραλείψεις αυτές της ΜΠΕ την καθιστούν παράνομη.

(β) Δεύτερη παράβαση

1. Σε συνάφεια με τον κατά τα ανωτέρω χωροταξικό προορισμό του Ερυμάνθου, σε αυτόν αναπτύσσονται εναλλακτικές μορφές τουρισμού, οι οποίες περιλαμβάνουν αθλητικές δραστηριότητες, όπως trekking, rafting, canoe-kayak. Τούτο άλλωστε συνομολογείται στη ΜΠΕ, στην οποία αναφέρονται τα ακόλουθα (οι υπογραμμίσεις δικές μας): «Για τον λόγο αυτόν έχει προβλεφθεί ειδικό κανάλι καγιάκ - ράφτινγκ συνεχούς ροής για να μην παρεμποδίζεται η ενδεχόμενη λειτουργία των λέμβων που δραστηριοποιούνται στην περιοχή κατά τους θερινούς μήνες και έτσι μπορεί άνετα να συνεχίζει να υφίσταται η δραστηριότητα κανόε –καγιάκ - Ραφτινγκ αφού ο σταθμός θα τίθεται εκτός λειτουργίας. [Κ]ατά την διάρκεια της δραστηριότητας και ως εκ τούτου στην κοίτη θα διοχετεύεται ολόκληρη η ποσότητα του νερού. Με την άποψη αυτή συμφωνεί και ο Δήμος Αρχαίας Ολυμπίας. Το κανάλι καγιάκ - ράφτινγκ θα κατασκευαστεί από σκυρόδεμα, δίπλα ακριβώς από την ιχθυόσκαλα, σε σχήμα λεκανοειδές με στόχο την ασφαλή διέλευση των αθλητών με όσο το δυνατόν χαμηλές κλίσεις. Το κάτω μέρος του καναλιού

θα είναι 70 εκατοστά χαμηλότερα της στέψης του φράγματος του υδροηλεκτρικού έργου εξασφαλίζοντας με αυτό τον τρόπο αντίστοιχη σε βάθος παροχή νερού. Η κατασκευή του καναλιού θα γίνει βάσει Διεθνών Προδιαγραφών.» (σελ. 70 ΜΠΕ).

2. Η κατά τα ανωτέρω πρόβλεψη περί διακοπής της λειτουργίας του ΜΥΗΣ όταν πραγματοποιούνται οι ποτάμιες δραστηριότητες των rafting και canoe-kayak είναι ανέφικτη τουλάχιστον σε ότι αφορά τα canoe-kayak, διότι η δραστηριότητα αυτή δεν γίνεται οργανωμένα και σε συγκεκριμένες ώρες, όπως το rafting, αλλά αποτελεί μαζική μορφή τουριστικής άθλησης. Πράγματι, είναι πασίγνωστο ότι στον ποταμό Ερύμανθο συρρέουν αθρόα kayakers απ' όλη την Ευρώπη που κατέρχονται το ποτάμι σε καθημερινή βάση ανεξαρτήτως ώρας και εποχής.

3. Περαιτέρω, στη ΜΠΕ προβλέπεται ότι στο σημείο που θα κατασκευαστεί το μικρό τσιμεντένιο φράγμα και θα ξεκινά ο υπόγειος αγωγός μήκους 2.5Km σταματώντας τη φυσική ροή του ποταμού, εκεί θα κατασκευαστεί ειδικό τσιμεντένιο κανάλι για την διέλευση των σκαφών για το rafting και canoe-kayak. Όμως ανάλογα μικρά τσιμεντένια φράγματα, τα οποία έχουν κατασκευαστεί στους ποταμούς Βοϊδομάτη και Αώο, έχουν αποδειχθεί επικίνδυνα για τους συμμετέχοντες στις ποτάμιες δραστηριότητες, για δυο τουλάχιστον λόγους: **(i)** Το νερό με τη συνεχή τριβή, φθείρει το τσιμέντο με συνέπεια το σιδερένιο πλέγμα και οι μπετόβεργες είναι εκτεθειμένα μέσα και έξω από το ποτάμι. **(ii)** Φερτές ύλες από πλημμυρικά φαινόμενα κατά τους χειμερινούς μήνες εναποθέτονται στο φράγμα και στο κανάλι, με αποτέλεσμα ένα δημιουργείται ένα άλλο φράγμα από πέτρες κορμούς και κλαδιά δένδρων, στο οποίο είναι πολύ εύκολο να εγκλωβιστεί κάθε αθλούμενος.

4. Όλα τα ανωτέρω αποδεικνύουν ότι το επίδικο έργο είναι παντελώς αντίθετο με το χωροταξικό σχεδιασμό της περιοχής.

Γ. ΠΑΡΑΛΕΙΨΕΙΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΣΕ ΜΝΗΜΕΙΑ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

(α) Πρώτη παράβαση

1. Στην παράγραφο 1.3.1 της ΜΠΕ «Θέση έργου ή δραστηριότητας» αναφέρεται ότι (οι υπογραμμίσεις δικές μας) «[η] θέση του προτεινόμενου έργου βρίσκεται στην κοίτη του Ποταμού Άνω Ερυμάνθου εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου Αρχαίας Ολυμπίας. Η θέση υδροληψίας βρίσκεται επί του ποταμού, ~ 0,52 Km νοτιοδυτικά του οικισμού Παλαιοφυτεία καθώς και η θέση σταθμού παραγωγής βρίσκεται επί της ανατολικής όχθης του ποταμού, σε απόσταση ~ 0,87 Km δυτικά του οικισμού Παραλογγοί» (σελ. 2 της ΜΠΕ).

Επίσης, στην παράγραφο 8.6.2 της ΜΠΕ «Διάρθρωση και λειτουργίες του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος» αναφέρεται ότι (οι υπογραμμίσεις δικές μας) «[ο] κοντινότερος οικισμός σε σχέση με την θέση του Έργου είναι η Ορεινή σε απόσταση 1,9 km Βόρεια και μικρότεροι οικισμοί, όπως οι Παραλογγοί σε απόσταση 0,9 km, το Δ.Δ. Τριπόταμα σε απόσταση 3,2 km Βόρεια , ο Πετάς σε απόσταση 1,5 km Νότια Το οικόπεδο απέχει από την Επαρχιακή Οδό 111 Πάτρας – Λεβιδίου 0,5 km περίπου και συνδέεται με αυτήν με αγροτικές οδούς..» (σελ. 69-70 της ΜΠΕ).

Περαιτέρω, στη ΜΠΕ αναφέρεται ότι δεν θα υπάρξει καμίας μορφής επίδραση στην πολιτιστική κληρονομιά (παράγραφος «Ιστορικό και πολιτιστικό περιβάλλον» σελ. 99 της ΜΠΕ), στη δε

παράγραφο της 8.6.3. «Πολιτιστική Κληρονομιά» επίσης αναφέρεται ότι το μοναδικό ιστορικό μνημείο πλησίον του έργου είναι ο ιστορικός αρχαιολογικός χώρος της πόλης «...της Αρχαίας Ολυμπίας σε απόσταση περίπου 28 χλμ. Νοτιοδυτικά» (σελ. 70 της ΜΠΕ). Το αυτό συμπέρασμα επαναλαμβάνεται στους πίνακες των σελίδων 111-112 της ΜΠΕ.

2. Οι ως άνω διαπιστώσεις της ΜΠΕ είναι απολύτως ανακριβείς. Τούτο, διότι πλησίον του έργου, στον οικισμό των Παραλογγών, ο οποίος κείται κατά την ίδια τη ΜΠΕ σε απόσταση περίπου από 0,87 χλμ έως 0,90 χλμ από το υπό έγκριση έργο, ευρίσκεται το γεφύρι του Ερυμάνθου, το οποίο έχει ανακηρυχθεί ιστορικό διατηρητέο μνημείο με την απόφαση ΔΙ-ΛΑΠ/Γ/284/23653/13.5.1998 του Υπουργού Πολιτισμού (ΦΕΚ Β' 545/03.06.1998).

Η παράλειψη αναφοράς της ΜΠΕ στο εν λόγω ιστορικό μνημείο και η αξιολόγηση των επιπτώσεων του έργου επ' αυτού την καθιστά παράνομη.

(β) Δεύτερη παράβαση

1. Με το άρθρο 1 του από 13.10/13.11.1998 πδ/τος (ΦΕΚ Δ' 908/1998) ο οικισμός των Παραλογγών καθορίζεται ως παραδοσιακός.

2. Όπως προλέγεται, στη ΜΠΕ αναφέρεται ότι το έργο χωροθετείται σε απόσταση περίπου από 0,87 χλμ έως 0,90 χλμ από τον οικισμό αυτό (σελ. 69-70 της ΜΠΕ). Επίσης, στη ΜΠΕ αναφέρεται ότι το έργο χωροθετείται σε πολύ μεγάλο ύψος. Ειδικότερα αναφέρεται ότι (οι υπογραμμίσεις δικές μας) «..το υψόμετρο κοίτης στην προτεινόμενη θέση εγκατάστασης της υδροληψίας είναι +482 m και το υψόμετρο στην προτεινόμενη θέση του σταθμού παραγωγής είναι +443 m...» (σελ. 3 της ΜΠΕ).

3. Παρά το ότι το έργο κείται σε απόσταση μικρότερη του 1 χλμ από τον παραδοσιακό οικισμό των Παραλογγών και μετά βεβαιότητας, καθόσον χωροθετείται σε μεγάλο υψόμετρο, θα φαίνεται από τον οικισμό αυτό, στη ΜΠΕ παραλείπεται οποιαδήποτε αναφορά στο ότι ο οικισμός αυτός είναι παραδοσιακός, εάν το έργο θα θεάται από αυτόν και εάν θα συνάδει με τη συνολική αρχιτεκτονική του οικισμού και τις εν γένει συνέπειες που θα έχει σε αυτόν. Οι παραλείψεις αυτές καθιστούν τη ΜΠΕ παράνομη.

(γ) Τρίτη παράβαση

1. Η ΜΠΕ παρανόμως παραλείπει να αναφερθεί και να αξιολογήσει τις συνέπειες του έργου στα μνημεία του πολιτιστικού περιβάλλοντος που βρίσκονται πλησίον του έργου. Αντί αυτών αναφέρεται (σελ. 70-71) στην Αρχαία Ολυμπία σε απόσταση 28 χιλιομέτρων, στο κάστρο της Σαμίας (περιοχή Καϊάφα), στις αρχαιότητες της Σκυλλουντίας, την Αλφίρα, την Φιγαλεία, την Τρυπητή, το Λέπρεο και το Ποντικόκαστρο στο ακρωτήριο του Κατακόλλου.

Αντιθέτως, δεν γίνεται καμία αναφορά στα ακόλουθα μνημεία του πολιτιστικού περιβάλλοντος που βρίσκονται πλησίον του έργου. Συγκεκριμένα δεν αναφέρεται:

(i) Στο αρχαίο θέατρο, στα κυκλώπεια τείχη και σε άλλα σημαντικά αρχαιολογικά ευρήματα της Αρχαίας Ψωφίδος που κείνται βόρεια και ακριβώς δίπλα από κοίτη του ποταμού Ερύμανθου και σε απόσταση 2,8 περίπου χιλιομέτρων από τη θέση του έργου.

(ii) Στην Ακρόπολη της Αρχαίας Ψωφίδος, η οποία κείται στην ίδια ως άνω θέση και επί της κορυφής του λόφου. Επί της ακροπόλεως αυτής επί Φραγκοκρατίας και ύστερης Βυζαντινής εποχής (1300-1600 μ.Χ.) υπήρχε μεγάλο κάστρο.

Σημειώνεται ότι η Αρχαία Ψωφίς ήταν μεγάλη αρκαδική πόλη-κράτος, η περιφέρεια της οποίας προεκτεινόταν στην Κοινότητα Ορεινής που έφτανε μέχρι και την όμορη Κοινότητα Λαμπείας. Λείψανα της Αρχαίας Ψωφίδος υπάρχουν και σήμερα, τα οποία ανακαλύφθηκαν μετά ανασκαφική έρευνα του Υπουργείου Πολιτισμού στην Κοινότητα Ψωφίδος (Τριπόταμα). Επίσης σημειώνεται, ότι η έκταση της αρχαίας πόλεως-κράτους της Ψωφίδος ήταν μέχρι και πέραν της θέσης του έργου (στην ΒΔ πλευρά), διότι κατά καιρούς στην περιοχή αυτή έχουν βρεθεί αρχαία κτερίσματα, μεταξύ των οποίων και νομίσματα τα οποία επί της μιας όψεως απεικονίζουν την πέστροφα του ποταμού Ερυμάνθου.

(iii) Στο «Κάστρο του Ναού Κοιμήσεως της Θεοτόκου» (κτίσεως 1824), που έχει χαρακτηριστεί διατηρητέο μνημείο, έχει προσφάτως αναστηλωθεί από την Πολιτεία και κείται στον αρχαιολογικό χώρο της Αρχαίας Ψωφίδος.

(iv) Στους λαξευτούς τάφους σε σχήμα «Γ» των βασιλέων της Αρχαίας Ψωφίδος που βρίσκονται σε απόσταση 2 περίπου χιλιομέτρων και επί της κορυφής του βουνού Αη-Γιάννης της Κοινότητας Ορεινής, στην κτηματική περιφέρεια της οποίας υπάγεται και ο συνοικισμός «Παλαιοφυτειά» όπου η θέση και ονοματολογία του έργου.

(v) Στο γεφύρι του «Δομοκού ή Βιδιακίτικο» (βλ. Αρχείο Γεφυριών Πελοποννήσου - <http://agpelop.blogspot.com>) κατασκευασμένο τον προπερασμένο αιώνα, το οποίο κείται κατάντη της προβλεπόμενης θέσης του έργου και σε απόσταση 4 χιλιόμετρα από αυτό. Το εν λόγω γεφύρι έχει χαρακτηριστεί ως Μνημείο (βλ. ΦΕΚ, Τεύχος Β –αρ. 886/2-7-2003)

(vi) Στο ναό της Αφροδίτης Ερυκίνης· άνωθεν της αριστερής όχθης του ποταμού Ερυμάνθου στην Αρκαδία υψώνεται το όρος Αφροδίσιον στην κορυφή του οποίου έχει αποκαλυφθεί ο αρχαίος Ναός, όπου λατρευόταν η θεά Ερυκίνη Αφροδίτη.

(vii) Στον χαρακτηρισμένο ως «ενδιαφέροντα οικισμό» της ιστορικής κωμόπολης Λαμπείας (περιοχή Δίβρη του ν.Ηλιείας), στην κτηματική περιφέρεια της οποίας βρίσκεται σχεδόν κατά το ήμισυ η θέση του έργου. Η κωμόπολη αυτή κείται σε απόσταση περίπου 5 χιλιομέτρων βορειοδυτικώς του έργου και σ' αυτήν υπάρχουν πλείστα όσα χαρακτηρισμένα ως αρχιτεκτονικά διατηρητέα μνημεία, όπως ο βυζαντινός ναός της Αγ. Τριάδας (11-13ος αιών), τα δύο «Σύγγρεια» σχολεία κτίσεως 1907, η κρήνη «Μοριός» κτίσεως 1890 και πλήθος άλλων μνημείων (παραδοσιακά πετρόχιστα γεφύρια, κρήνες, ναοί, οικίες).

(viii) Στο βυζαντινό ναό της Κοιμήσεως Θεοτόκου της Ιεράς Μονής Πορετσού του 10-11ου αι. που βρίσκεται επί και σχεδόν σε επαφή της δεξιάς όχθης του ποταμού Ερυμάνθου, πλησίον των πηγών του και σε απόσταση περίπου 8 χιλιομέτρων από τη θέση του έργου.

2. Από τα ανωτέρω καθίσταται σαφές ότι η ευρύτερη περιοχή, όπου χωροθετείται το έργο, βρίθει πολιτιστικών μνημείων. Άλλωστε, η περιοχή αυτή είναι γνωστή από την αρχαία ελληνική μυθολογία. Χαρακτηριστικώς:

(i) Ο τέταρτος (4^{ος}) άθλος του Ηρακλή αφορά τη «σύλληψη του Ερυμάνθου Κάπρου». Πρόκειται για αλληγορικό μιν μύθο (όπου «κάπρος» ο ορμητικός και καταστροφικός χείμαρρος για τα σπαρτά της Ψωφίδος και «Ηρακλής» ο ευεργετικός ήλιος), αλλά διαδραματίστηκε ακριβώς στην περιοχή της λεκάνης του ποταμού Ερυμάνθου, από τη θέση του έργου και ανάντη μέχρι των πηγών του, στο όρος Ερύμανθος.

(ii) Στην Αρχαία Ψωφίδα, σύμφωνα με το Μαντείο των Δελφών (σε ερώτηση του βασιλιά της Λυδίας Γύζη) «ζούσε ο απλός πολίτης Αγλαός, ο ευτυχέστερος των ανθρώπων».

(iii) Στα «ιερά Λάμπεια Όρη» της Ηλείας (μια εκ των κορυφών του όρους Ερυμάνθου) στις υπώρειες των οποίων είναι η θέση του έργου, στην ΒΔ πλευρά του, τα όρη όπου σύμφωνα με αρχαίες πηγές (Όμηρος, Γεωγράφος Στράβων, Απολλώνιος ο Ρόδιος, Πλήνιος ο Πρεσβύτερος, Περιηγητής Πausανίας) ενδιαιτούνταν και λατρεύονταν η θεά Άρτεμις και ο θεός Παν.

Δ. ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΜΗΔΕΝΙΚΗ ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

(α) Πρώτη παράβαση

1. Από το Παράρτημα II του ν. 4014/2011 σε συνδυασμό με τις διατάξεις της Υ.Α. 170225/2014, συνάγεται ότι στη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων πρέπει να εξετάζονται οι βιώσιμες εναλλακτικές λύσεις, ιδίως ως προς τη θέση, το μέγεθος ή και την τεχνολογία, συμπεριλαμβανομένης της μηδενικής λύσης, που εξετάστηκαν από τον φορέα του έργου ή της δραστηριότητας και να παρουσιάζονται οι κύριοι λόγοι της επιλογής της προτεινόμενης λύσης σχετικά με τις επιπτώσεις στο περιβάλλον. Επομένως, κατ' αρχήν, η εξέταση εναλλακτικών λύσεων αποτελεί ουσιώδες και αναγκαίο στοιχείο της μελέτης (ΣτΕ 3170/2012 7μ.).

2. Στη ΜΠΕ κατ' ουσία δεν εξετάζεται η μηδενική λύση. Το μόνο που αναφέρεται είναι ότι η μηδενική λύση, δηλ. η μη κατασκευή του έργου, αποτελεί τροχοπέδη στην ανάπτυξη των ΑΠΕ και την εξοικονόμηση ενέργειας, καθώς και την ορθή διαχείριση των φυσικών πόρων. Η αναφορά περί της σκοπιμότητας του έργου φυσικά δεν χρειάζεται καν να συζητηθεί αφού ουσιαστικά η σκοπιμότητα του έργου και οι επιπτώσεις του στο περιβάλλον είναι αυτή που εξετάζονται και άρα αποτελεί ταυτολογία.

Η τεχνολογική καινοτομία προσφέρει πολλές λύσεις. Η χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ) έχει μικρότερο αντίκτυπο στο περιβάλλον και μπορεί να ικανοποιήσει κάποιες, αν όχι όλες τις ανάγκες μας. Όμως η τεχνολογία δεν είναι αρκετή, γιατί και οι ΑΠΕ μπορούν να έχουν σημαντικό αντίκτυπο στο περιβάλλον αν δεν υπάρχει μέτρο.

Είναι σαφές ότι δεν υπάρχουν τεχνολογίες με μόνο πλεονεκτήματα ή μόνο μειονεκτήματα. Πάντα θα πρέπει να τίθενται τα ερωτήματα όπως για ποια τεχνολογία, κλίμακα και σε ποια περιοχή αναφερόμαστε. Δεν μπορεί να υπάρξει ένα ιδανικό μοντέλο εγκατάστασης και χρήσης ΑΠΕ για όλη την Ελλάδα, αλλά το **καταλληλότερο** για διαφορετικές περιοχές Υπάρχουν περιφερειακές και τοπικές ιδιαιτερότητες που πρέπει να συνεκτιμώνται.

Οποιαδήποτε τεχνολογική πρόοδος δεν μπορεί να είναι ξεκομμένη από τη συζήτηση για το περιβάλλον που ζούμε. Η τεχνολογία δεν είναι ποτέ ουδέτερη. Δεν εξαρτάται από την καλή ή κακή χρήση που γίνεται, διότι αυτό συμβαίνει παράλληλα. Η τεχνολογία μάς εισάγει σε ένα νέο κόσμο, ο οποίος έχει ιδιαίτερα προτερήματα και μειονεκτήματα σε σχέση με τον παλαιότερο. Πρέπει, λοιπόν, να λαμβάνουμε υπόψη τις επικρατούσες τάσεις καθώς και τη στάση ζωής στην οποία οδηγεί.

Η παράλειψη της ΜΠΕ κατ' ουσία να εξετάσει τη μηδενική λύση την καθιστά αυθαίρετη και παράνομη.

(β) Δεύτερη παράβαση

1. Στην παράγραφο της ΜΠΕ 7.2.1 «Ως προς την θέση υδροληψίας» του κεφαλαίου της 7 «ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ» αναφέρεται ότι «[η] τελική επιλογή της θέσης της υδροληψίας του

ΜΥΗΕ έγινε κατόπιν σημαντικής διερεύνησης του αναξιοποίητου υδροδυναμικού της περιοχής, με στόχο την εξασφάλιση όλων εκείνων των παραγόντων που χαρακτηρίζονται ως κρίσιμοι κατά την υλοποίηση ενός μικρού υδροηλεκτρικού έργου. Κατόπιν, επιλέχτηκε τελικά θέση η οποία καταρχήν να μην εμπλέκεται και να μην επηρεάζει τις παραπάνω δραστηριότητες, η οποία παράλληλα να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις κατασκευής ενός ΜΥΗΕ. Εναλλακτική θέση της υδροληψίας ανάντη της επιλεγείσας παρουσίαζε ίδια ενεργειακά στοιχεία σύμφωνα με την υδρολογική και τεχνική μελέτη που εκπονήθηκε, πλην όμως ήταν αδύνατος η κατασκευή του έργου της υδροληψίας και ως εκ τούτου απορρίφθηκε. Εναλλακτική θέση της υδροληψίας κατάντη της προτεινόμενης θέσης όπως αρχικά είχε κατατεθεί το έργο είχε μικρότερα ενεργειακά στοιχεία και άρα δεν πιανόταν ο στόχος 3,33 Mw και επίσης πλησίαζε κατά πολύ στο κατάντη ΜΥΗΣ και επομένως απορρίφθηκε και τροποποιήθηκε το έργο.» (σελ. 51-52 της ΜΠΕ).

Επίσης, στην παράγραφο της ΜΠΕ 7.2.4 «Επιλογή θέσης εγκατάστασης του σταθμού» αναφέρεται ότι «[π]ροτεινόμενη λύση - Η επιλογή της θέσης εγκατάστασης του σταθμού παραγωγής έγινε με κριτήρια την προσβασιμότητα, την ελαχιστοποίηση εκσκαφών οδοποιίας, τον περιορισμό των απαραίτητων χωματουργικών έργων και τη δυνατότητα βέλτιστης προσαρμογής και εναρμόνισης με το περιβάλλον καθώς και το δασικό του οικοπέδου. Εναλλακτική λύση Δεν υφίσταται καθότι ο αγωγός προσαγωγής θα πρέπει να εισέρχεται εντός του σταθμού για να τροφοδοτεί τις τουρμπίνες και επομένως ο σταθμός θα πρέπει να γίνει στο τέλος του αγωγού» (σελ. 52-53 της ΜΠΕ).

2. Αμφότερα τα ζητήματα των εναλλακτικών λύσεων ως προς τη θέση υδροληψίας και ως προς την επιλογή της θέσης εγκατάστασης του σταθμού εξετάζονται ανεπαρκώς και αορίστως.

Συγκεκριμένα, ως προς τις εξετασθείσες εναλλακτικές λύσεις για τη θέση υδροληψίας, αφ' ενός αυτές, προτεινόμενη και απορριφθείσες, δεν εξετάστηκαν και υπό το πρίσμα της μικρότερης δυνατής βλάβης στο περιβάλλον αλλά υπό το μοναδικό πρίσμα του αναξιοποίητου υδροδυναμικού της περιοχής, αφ' ετέρου οι απορριφθείσες δεν προσδιορίζονται επακριβώς σε χάρτη ή και σε συντεταγμένες.

Περαιτέρω, ως προς τη θέση εγκατάστασης του σταθμού, η προτεινόμενη λύση παρουσιάζεται ως μονοσήμαντη, συνοδευόμενη από γενικόλογη παράθεση των κριτηρίων της προσβασιμότητας, της ελαχιστοποίησης των εκσκαφών οδοποιίας, του περιορισμού των απαραίτητων χωματουργικών έργων και της δυνατότητας βέλτιστης προσαρμογής και εναρμόνισης με το περιβάλλον καθώς και του δασικού χαρακτήρα του οικοπέδου, χωρίς αυτά να εξειδικεύονται και να συγκεκριμενοποιούνται, η δε αιτιολογία περί ανυπαρξίας εναλλακτικών λύσεων, διότι «ο αγωγός προσαγωγής θα πρέπει να εισέρχεται εντός του σταθμού για να τροφοδοτεί τις τουρμπίνες και επομένως ο σταθμός θα πρέπει να γίνει στο τέλος του αγωγού» είναι έωλη. Και τούτο, διότι ο ισχυρισμός πως ο σταθμός του υπό έγκριση έργου πρέπει να τεθεί στο πέρας του αγωγού προσαγωγής δεν απέκλειε τη δυνατότητα το πέρας αυτό να καθοριζόταν βορειότερα, νοτιότερα, δυτικότερα ή ανατολικότερα από τη μοναδική θέση που προτείνεται από τη ΜΠΕ, ώστε να ήταν δυνατή η εξέταση εναλλακτικών λύσεων ως προς τη θέση του σταθμού.

3. Εν τέλει, από τα περιλαμβανόμενα στη ΜΠΕ προκύπτει το συμπέρασμα ότι εκ υστέρων επιχειρείται και μάλιστα με εξαιρετικά πρόχειρο τρόπο η επιστημονική αιτιολόγηση της εκ προοιμίου ληφθείσας από το φορέα εκμετάλλευσης απόφασης για τη χωροθέτηση τόσο του σημείου υδροληψίας όσο και του σταθμού του έργου στις θέσεις που προτείνονται από τη ΜΠΕ.

Με άλλα λόγια, οι θέσεις αυτές δεν αποτέλεσαν το αποτέλεσμα επιστημονικής αξιολόγησης διαφορετικών εναλλακτικών λύσεων υπό το πρίσμα συνεκτίμησης περιβαλλοντικών παραμέτρων, ως επιβάλλεται από το νόμο.

Για τους ανωτέρω λόγους, η ΜΠΕ είναι παράνομη.

(γ) Τρίτη παράβαση

1. Σύμφωνα με τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας επί των διατάξεων των άρθρων 24 του Συντάγματος και 998/1979, η αρχή του εξαιρετικού χαρακτήρα των διενεργούμενων σε δάση και δασικές εκτάσεις επεμβάσεων, συνίσταται στο ότι οι κατ' αρχήν επιτρεπόμενες επεμβάσεις πρέπει να προβλέπονται ειδικώς στον νόμο, να υλοποιούνται μόνο στο μέτρο που δεν μπορούν να διατεθούν άλλες εκτάσεις για την εξυπηρέτηση των συγκεκριμένων σκοπών δημοσίου συμφέροντος και, σε κάθε περίπτωση, να περιορίζονται στην κατά το δυνατό ελάχιστη θυσία δασικής βλάστησης (ΣτΕ 4248/2014 7μ., 2475/2018, 1007-8/2019, 1408-9/2019).

2. Όπως αναφέρεται στο κεφάλαιο 8.5.3 της ΜΠΕ (οι υπογραμμίσεις δικές μας) «[η] περιοχή μελέτης χαρακτηρίζεται ως δασική περιοχή» (σελ. 64 της ΜΠΕ), στη δε παράγραφο της 6.2.2 «Οδοποιία προσπέλασης στην υδροληψία & αγωγός προσαγωγής» αναφέρεται ότι «[η] πρόσβαση στη θέση της υδροληψίας και η τοποθέτηση του αγωγού προσαγωγής θα επιτευχθούν μέσω διάνοιξης νέας δασικής οδού μήκους 371,14 m και πλάτους 5 m σχεδόν παράλληλα στον ρου του ποταμού.» (σελ. 44 της ΜΠΕ).

3. Η κατά τα ανωτέρω παράλειψη πραγματικής εξέτασης των εναλλακτικών λύσεων στη θέση της υδροληψίας έχει ως άμεση συνέπεια να μην έχει εξεταστεί και μάλιστα προσηκόντως η επιλογή της μη διάνοιξης δασικής οδού αλλά της χρήσης υφισταμένης ή έστω η επιλογή της διάνοιξης νέας δασικής οδού μικρότερης έκτασης απ' αυτήν που ως άνω προβλέπεται, ενόψει μάλιστα του ότι ως προς την προσπέλαση στον αγωγό προσαγωγής δεν εξετάζονται άλλες εναλλακτικές λύσεις πέραν της προτεινομένης νέας δασικής οδού.

Συνεπώς, επειδή παραβιάζεται η αρχή του εξαιρετικού χαρακτήρα των διενεργούμενων σε δάση και δασικές εκτάσεις επεμβάσεων και δεν αποδεικνύεται ότι θυσιάζεται η ελάχιστη δασική βλάστηση, η ΜΠΕ είναι παράνομη.

Ε. ΠΑΡΑΛΕΙΨΕΙΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΣΕ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

(α) Πρώτη παράβαση

1. Όπως προαναφέρεται, στην παράγραφο 1.3.1 της ΜΠΕ περιλαμβάνεται η διαπίστωση ότι το προτεινόμενο έργο χωροθετείται στην κοίτη του ποταμού Άνω Ερυμάνθου εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου Αρχαίας Ολυμπίας και ότι ειδικώς η θέση υδροληψίας βρίσκεται επί του αυτού ποταμού.

Επίσης, στην παράγραφο 8.5.1 «Γενικά στοιχεία» της ΜΠΕ 8.5.1 επισημαίνεται ότι (οι υπογραμμίσεις δικές μας) «[ο] ποταμός Άνω Ερύμανθος, μέρος των υδάτων του οποίου θα εκμεταλλεύεται ο εξεταζόμενος ΜΥΗΣ, πηγάει από τις υψηλότερες και κατά μεγάλο χρονικό διάστημα χιονοσκεπείς κορυφές του Όρους Ερύμανθου.» (σελ. 63 της ΜΠΕ).

Περαιτέρω, στην αμέσως επομένη παράγραφο 8.5.2 «Περιοχές του εθνικού συστήματος προστατευόμενων περιοχών» αναφέρονται οι περιοχές προστασίας του δικτύου Natura 2000 που υπάρχουν στην Περιφερειακή Ενότητα Ηλείας (σελ. 63-64 της ΜΠΕ).

2. Δοθέντος ότι με την κ.υ.α. 53473/2017 «Αναθεώρηση εθνικού καταλόγου περιοχών του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura» (ΦΕΚ Β΄ 4432/2017) το όρος Ερύμανθος περιλαμβάνεται στον κατάλογο των περιοχών του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000 με κωδικό GR2320008 (βλ. σελ. 58731 του ΦΕΚ Β΄ 4432/2017), η παράλειψη της ΜΠΕ να αναφερθεί στον οικότοπο αυτό, από τον οποίο πηγάζει ο ποταμός επί του οποίου χωροθετείται το υπό έγκριση έργο, και να αξιολογήσει τυχόν επιπτώσεις του επί του ιδίου οικοτόπου καθιστά τη ΜΠΕ παράνομη.

(β) Δεύτερη παράβαση

1. Στην παράγραφο 8.5.2 της ΜΠΕ «Περιοχές του εθνικού συστήματος προστατευόμενων περιοχών» αναφέρονται, όπως προλέγεται, οι περιοχές προστασίας του δικτύου Natura 2000 που υπάρχουν στην Περιφερειακή Ενότητα Ηλείας και διαπιστώνεται ότι (οι υπογραμμίσεις δικές μας) «..η πλησιέστερη προστατευόμενη Περιοχή GR2330012 ΟΡΟΠΕΔΙΟ ΦΟΛΟΗΣ βρίσκεται σε απόσταση 0,5 χλμ..» από το έργο (σελ. 64 της ΜΠΕ).

2. Παρά το ότι η ΜΠΕ επισημαίνει την παρουσία του οροπεδίου Φολόης, το οποίο είναι πράγματι, όπως ορθώς αναφέρει, οικότοπος του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000 και φέρει κωδικό GR2330002 και όχι κωδικό GR2330012 όπως εκ παραδρομής αναφέρει (βλ. σελ. 58732 του ΦΕΚ Β΄ 4432/2017), ο οποίος κείται σε απόσταση μόλις 500 μέτρων από το έργο, παραλείπει να αξιολογήσει τις επιπτώσεις του έργου στον οικότοπο αυτό.

Η παράλειψη της ΜΠΕ να αξιολογήσει τυχόν επιπτώσεις του έργου επί του οροπεδίου Φολόης καθιστά τη ΜΠΕ παράνομη.

(γ) Τρίτη παράβαση

1. Η ευρωπαϊκή ενυδρίδα (*Lutra lutra*) είναι προστατευόμενο είδος της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, περιλαμβανόμενη στο Παράρτημά της II. Είναι ευρέως γνωστή ως βίδρα, ευρασιατική ενυδρίδα (ποτάμια), ή ενυδρίδα του Παλαιού Κόσμου, αλλά και ως κοινή ενυδρίδα, συγγενεύει με το κουνάβι και ενδιαίει σε γλυκά νερά.

Επίσης, είναι πασίγνωστο ότι ειδικώς στον ποταμό Ερύμανθο ενδιαιτούν βίδρες, δεδομένου μάλιστα ότι στον ποταμό αυτό ενδιαιτούν, όπως αναφέρεται στη ΜΠΕ (βλ. ιδίως σελ. 22), πέστροφες, που είναι τροφή των βιδρών.

Η παρουσία βιδρών στον ποταμό Ερύμανθο βεβαιώνεται από ιστοσελίδες διαφόρων φορέων, όπως αυτές του Δήμου Ερυμάνθου (<http://www.visit-erymanthos.gr/frontend/points/view/154>) της αστικής μη κερδοσκοπικής εταιρείας «Ερύμανθος» (http://www.erymanthos.eu/index.php?option=com_content&view=article&id=241%3Aσxedio2&Itemid=12) της Naturagraeca (<https://www.naturagraeca.com/ws/130,192,251,1,1,Ερύμανθος>) και του ιχθυοτροφείου «ΜΥΛΟΣ» (<https://sites.google.com/site/mylostripotama/ta-proieonta-mas/pestopha-erymanthou>).

2. Η ευρωπαϊκή ενυδρίδα (*Lutra lutra*) περιλαμβάνεται και στο Κόκκινο Βιβλίο των Απειλούμενων Ζώων της Ελλάδας ως «κινδυνεύον» είδος, στο οποίο επισημαίνεται ότι τα υδροηλεκτρικά

φράγματα, όπως είναι το επίμαχο έργο, αποτελούν απειλή γι' αυτήν. Συγκεκριμένα, σ' αυτό το βιβλίο αναφέρονται κατά λέξη τα εξής: «...Lutra lutra (Linnaeus, 1758) Βίδα, Eurasian Otter ■ Κατηγορία κινδύνου στην Ελλάδα: Κινδυνεύον EN [B1ab(i,ii,iii,iv)+2ab(i,ii,iii,iv)] Απειλές: Ειδικότερα, η αποξήρανση υγροτόπων και η καταστροφή της παρόχθιας βλάστησης (π.χ. κάψιμο καλαμιώνων, κοπή δέντρων, εκχέρσωση κλπ), ιδίως στις πεδινές περιοχές, τα υδροηλεκτρικά φράγματα (τα μεγάλα ή ακόμα και τα μικρά) και τα έργα ευθυγράμμισης ποταμών και ρεμάτων αποτελούν σοβαρές απειλές, οι οποίες εντείνονται τα τελευταία χρόνια και οδηγούν στη συρρίκνωση της εξάπλωσης του είδους αυτού στην Ελλάδα...» (σελ. 380 του Κόκκινου Βιβλίου).

3. Στην προκειμένη περίπτωση, η ΜΠΕ παραλείπει να αναφερθεί στην παρουσία του ως άνω προστατευόμενου είδους στον ποταμό Ερύμανθο (βλ. ιδίως σελ. 65-67 ΜΠΕ), όπου χωροθετείται το υπό έγκριση έργο, και επομένως να αναφερθεί στις επιπτώσεις που το έργο θα έχει σε αυτό. Άλλωστε, το θηλαστικό αυτό είναι δυνατόν να επηρεαστεί έμμεσα (έλλειψης τροφής λόγω εξαφάνισης της ιχθυοπανίδας) έως πλήρους εξαφάνισης από την κατασκευή και λειτουργία του επίμαχου ΜΥΗΣ, όπως έχει παρατηρηθεί σε άλλα ποτάμια, στα οποία κατασκευάστηκαν ΜΥΗΣ. Η ως άνω παράλειψη καθιστά τη ΜΠΕ παράνομη.

(δ) Τέταρτη παράβαση

Στην παράγραφο 8.5.4.3 «Πανίδα» της ΜΠΕ παρουσιάζονται, κατά τα αναφερόμενα σε αυτήν, τα σημαντικότερα είδη πανίδας που απαντώνται στην ευρύτερη περιοχή του έργου. Δεδομένου, όμως, ότι δεν περιλαμβάνεται καμία απολύτως παραπομπή σε κάποια αναγνωρισμένη πηγή για τα είδη αυτά, όπως, λ.χ. στη γνωστή βάση δεδομένων για την Ελληνική Φύση-ΦΙΛΟΤΗΣ (<https://filotis.itia.ntua.gr/>), οι αναφορές της ΜΠΕ στα είδη της πανίδας που απαντώνται στην περιοχή δεν τεκμηριώνονται νομίμως.

(ε) Πέμπτη παράβαση

1.1. Το ιδρυθέν με τις διατάξεις του άρθρου 10§3 του ν. 2919/2001 νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «Ελληνικό Κέντρο Θαλάσσιων Ερευνών (ΕΛΚΕΘΕ)» είναι δημόσιος ερευνητικός φορέας. Σύμφωνα με το άρθρο 2 του π.δ/τος 164/2003, σκοπός του είναι «η διεξαγωγή επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας, η πειραματική ανάπτυξη και επίδειξη, η διάδοση και εφαρμογή των αποτελεσμάτων της έρευνας, ιδιαίτερα στους τομείς της μελέτης και προστασίας της υδρόσφαιρας, των οργανισμών της, των ορίων της με την ατμόσφαιρα, την ακτή και τον βυθό, των φυσικών, χημικών, βιολογικών και γεωλογικών συνθηκών που επικρατούν και διέπουν τα παραπάνω συστήματα, με (α) παραγωγή προϊόντων και παροχή υπηρεσιών, (β) υποστήριξη στη λήψη αποφάσεων που αφορούν την κοινωνία, την οικονομία, τον πολιτισμό, (γ) οικονομική τους εκμετάλλευση είτε από το ΕΛΚΕΘΕ ή και τους εργαζόμενους σ' αυτό ή και από τρίτους.»

Το ΕΛΚΕΘΕ σε εκπλήρωση της αποστολής του έχει ολοκληρώσει αρκετές δειγματοληψίες από τα έτη 1995 έως και 2020 κυρίως στο άνω μέρος της Χαράδρας του Ερυμάνθου και έχει εντοπίσει τα ακόλουθα πέντε (5) είδη ιχθύων (στοιχεία όπως κατατέθηκαν από τον εντεταλμένο ερευνητή δρ. Σταμάτη Ζόγκαρη):

(i) Ποταμοκέφαλος της Πελοποννήσου (*Squalius peloponensis*): Πρόκειται για κοινό είδος, ενδημικό της Ελλάδας και μεταναστευτικό. Στην περιοχή της Χαράδρας Ερυμάνθου το είδος είναι κοινό και διαδεδομένο.

(ii) Πελοποννησιακή Μπριάνα (*Barbus peloponnesius*): Πρόκειται για κοινό διαδεδομένο είδος, σχεδόν ενδημικό, το οποίο διεξάγει μικρού μήκους μετακινήσεις. Είναι προστατευόμενο είδος κοινοτικού ενδιαφέροντος στην Οδηγία 92/43/ΕΟΚ (Παράρτημα II). Στην περιοχή της Χαράδρας Ερυμάνθου το είδος είναι κοινό και διαδεδομένο.

(iii) Ιονική Πέστροφα (*Salmo farioides*): Πρόκειται για ενδημικό, μεταναστευτικό είδος των δυτικών Βαλκάνιων. Είναι προστατευόμενο είδος κοινοτικού ενδιαφέροντος στην Οδηγία 92/43/ΕΟΚ (Παράρτημα II). Στην περιοχή της Χαράδρας Ερυμάνθου το είδος είναι μάλλον σπάνιο και συντηρεί μικρούς και ευάλωτους πληθυσμούς. Οι μικροί πληθυσμοί της Πελοποννήσου είναι τρωτοί στην τοπική εξαφάνιση.

(iv) Λιάρρα (*Telestes pleurobipunctatus*): Πρόκειται για προστατευόμενο είδος κοινοτικού ενδιαφέροντος της Οδηγία 92/43/ΕΟΚ (Παράρτημα II). Στην περιοχή της Χαράδρας Ερυμάνθου το είδος είναι κοινό και διαδεδομένο.

(v) Ευρωπαϊκό Χέλι (*Anguilla anguilla*): Πρόκειται για μεταναστευτικό είδος, που χαρακτηρίζεται ως «κρίσιμωσ κινδυνεύον» στην Ερυθρά Λίστα της IUCN. Στην περιοχή της Χαράδρας Ερυμάνθου το είδος είναι σχετικά σπάνιο αλλά είναι γνωστό ότι η περιοχή διατηρεί πληθυσμού σε πολλά σημεία.

1.2. Όλα τα ανωτέρω είδη ιχθυοπανίδας απαιτούν τη φυσική κατάσταση και συνεκτικότητα του ποταμού και θα υποστούν αρνητικές επιπτώσεις από τη δημιουργία τεχνητών φραγμών στην χαράδρα (π.χ. από έργο μικρού υδροηλεκτρικού) ή από την μείωση ή διαφοροποίηση των τοπικών υδρολογικών και υδρομορφολογικών συνθηκών. Για την ιχθυοπανίδα της λεκάνης απορροής του Αλφειού, η περιοχή της Χαράδρας του Ερυμάνθου κρίνεται ιδιαίτερα σημαντική σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

2. Περαιτέρω, στο Κόκκινο Βιβλίο των Απειλούμενων Ζώων της Ελλάδας αναφέρονται τα εξής για την Ιονική πέστροφα (*Salmo farioides*): «...*Salmo farioides* (Karaman, 1938) Ιονική Πέστροφα, West Balkan Trout ■ Κατηγορία κινδύνου στην Ελλάδα: Τρωτό VU [B1b(i,iii,iv)] ■ Κατηγορία κινδύνου διεθνής: DD (under *Salmo macrostigma*) Στον Αλφειό το είδος μειώθηκε ραγδαία τα τελευταία χρόνια και φαίνεται ότι επιβιώνει μόνο σε μερικά σημεία του άνω Ερυμάνθου, του κάτω Λούσιου και του άνω Λάδωνα (Οικονόμου κ.ά. 2007). Ο πληθυσμός του Αλφειού παρουσιάζει ιδιαίτερο φυλογενετικό ενδιαφέρον, δεδομένου ότι είναι ο μοναδικός στην Πελοπόννησο και ενδέχεται να έχει διαφοροποιηθεί από τους βορειότερους πληθυσμούς του είδους (Kottelat & Freyhof 2007). Σήμερα αυτός ο πληθυσμός βρίσκεται σε κρίσιμο κίνδυνο εξαφάνισης. Απειλές: Οι απειλές για το είδος στην Ελλάδα είναι πολλαπλές και αυξάνονται σε ένταση και έκταση με την ανάπτυξη των ορεινών υδάτινων πόρων. Ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα είναι η απόληψη πηγαίων νερών από πολλά ορεινά ποτάμια και αυτό είναι βέβαιο ότι έχει μειώσει τους πληθυσμούς στην Πελοπόννησο αλλά και σε παραπόταμους του Αράχθου (Ζόγκαρης 2008). Σημαντικό επίσης πρόβλημα είναι τα εμπόδια στη μετακίνηση, ιδιαίτερα τα μικρά και μεγάλα υδροηλεκτρικά φράγματα, καθώς και οι δρόμοι (γέφυρες) και τα έργα ορεινής υδρονομίας, που διακόπτουν τη συνεκτικότητα των ποταμών...» (σελ. 142).

3. Τα μοναδικά είδη ιχθύων που αναφέρονται στη ΜΠΕ είναι η πέστροφα «*Salmo trutta*» και η πέστροφα «*Salmo macrostigma*» (σελ. 66 της ΜΠΕ). Η ΜΠΕ παραλείπει να αναφερθεί στα ως άνω πέντε είδη ιχθυοπανίδας και κατ' ακολουθίαν να αξιολογήσει τις συνέπειες του έργου σε αυτά. Για το λόγο αυτό αλλά και επειδή ακόμη κι εάν περιλαμβανόταν αναφορά στα ως άνω παραλειφθέντα είδη ιχθυοπανίδας και στις επιπτώσεις του έργου επί αυτών, το έργο αυτό καθ' αυτό προκαλεί σημαντικές δυσμενείς συνέπειες στον Ποταμοκέφαλο της Πελοποννήσου, στην Πελοποννησιακή Μπριάνα, στην Ιονική Πέστροφα, στη Λιάρα και στο Ευρωπαϊκό Χέλι, η ΜΠΕ είναι παράνομη.

(στ) Έκτη παράβαση

1. Στο Κόκκινο Βιβλίο των Απειλούμενων Ζώων της Ελλάδας αναφέρονται τα εξής για την ελληνική σαύρα (*Hellenolacerta graeca*-ζωβραχίδα) “...*Hellenolacerta graeca* (Bedriaga, 1886) Ελληνική σαύρα, ζωβραχίδα (τοπικό), Greek rock lizard συνώνυμο: *Lacerta graeca* Bedriaga, 1886 ■ κατηγορία κινδύνου στην Ελλάδα: Τρωτό VU [B1ab(ii,iii,iv,v)] Το είδος είναι ενδημικό της Πελοποννήσου, όπου συναντάται σε υψόμετρο κυρίως πάνω από 400 μ. και ως τα 1.600 μέτρα από τη θάλασσα. Οι πληθυσμοί του εντοπίζονται κυρίως στη νότια, κεντρική και βορειοανατολική Πελοποννήσου. Η ελληνική σαύρα απαντάται σε παραποτάμια δάση, σε ρέματα ή ποτάμια, όπου κινείται ανάμεσα στους βράχους της κοίτης...” (σελ. 197)

Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι η ελληνική σαύρα απαντάται στην περιοχή του έργου, η οποία είναι ημιορεινή, κείμενη στην κεντρική Πελοπόννησο, και είδος τρωτό.

2. Η ΜΠΕ παραλείπει να αναφερθεί στο είδος της Ελληνικής Σαύρας ως είδος της πανίδας της περιοχής του έργου και κατ' ακολουθίαν να αξιολογήσει τις συνέπειες του έργου σε αυτό τα είδος. Για το λόγο αυτό, η ΜΠΕ είναι παράνομη.

(ζ) Έβδομη παράβαση

1. Στη σελίδα 45 της ΜΠΕ αναφέρεται ότι η (οι υπογραμμίσεις δικές μας) «κατασκευή του έργου θα ξεκινήσει κατά τη θερινή περίοδο και εκτιμάται ότι θα διαρκέσει 17 ημερολογιακούς μήνες, λαμβάνοντας υπόψη ότι θα πραγματοποιούνται διακοπές των εργασιών σε περιόδους όπου θα επικρατούν άσχημες καιρικές συνθήκες (χειμερινή περίοδος).».

Επίσης, στις σελίδες 100-101 της ΜΠΕ αναφέρεται ότι (οι υπογραμμίσεις δικές μας) «Κατά την φάση της κατασκευής του έργου, συνολικής αναμενόμενης ημερολογιακής διάρκειας 17 μηνών, θα αυξηθεί η κίνηση των τροχοφόρων οχημάτων στην περιοχή προκειμένου να πραγματοποιείται η μεταφορά του προσωπικού που θα εργαστεί στο εργοτάξιο καθώς και η μεταφορά των υλικών και του εξοπλισμού που θα απαιτηθεί για τις εργασίες κατασκευής. Θα υπάρξει επίσης κίνηση εργοταξιακών οχημάτων/ μηχανημάτων. Επιπλέον, με τροχοφόρα οχήματα θα πραγματοποιηθεί η μεταφορά του εξοπλισμού και των μηχανημάτων του ΜΥΗΣ. Η αύξηση όμως αυτή δεν θα είναι σημαντική και επιπλέον θα είναι αποσπασματική ανάλογα με την πορεία των έργων. Μετά την ολοκλήρωση των εργασιών κατασκευής, κατά την λειτουργία του ΜΥΗΣ, η κίνηση των τροχοφόρων οχημάτων στους δρόμους της ευρύτερης περιοχής θα επανέλθει στα σημερινά επίπεδα.».

2. Παρά την παραδοχή ότι η κατασκευή του έργου θα διαρκέσει 17 μήνες και κατά την περίοδο αυτή αφ' ενός θα αυξηθεί, έστω αποσπασματικά, η κίνηση των τροχοφόρων οχημάτων στην

περιοχή, προκειμένου να πραγματοποιείται η μεταφορά του προσωπικού καθώς και των υλικών και του εξοπλισμού κατασκευής και αφ' ετέρου θα υπάρξει κίνηση εργοταξιακών οχημάτων/μηχανημάτων, στη σελίδα 97 της ΜΠΕ αναφέρεται με ύφος πραιτωρικό, χωρίς καμία απολύτως αιτιολογία και τεκμηρίωση, εν συγκρίσει με τις ανωτέρω παραδοχές ότι «η κατασκευή του ΜΥΗΣ δεν θα προκαλέσει καμία αλλαγή στην ποικιλία ή στον αριθμό οποιονδήποτε ειδών ζώων της περιοχής του έργου».

Κατά συνέπεια και για το λόγο αυτό η ΜΠΕ είναι παράνομη.

(η) Όγδοη παράβαση

1. Στη ΜΠΕ προβλέπεται η κατασκευή ειδικής κλιμακωτής διάταξης (ιχθυόσκαλας – ιχθυοδιαδρόμου) για την προστασία της ιχθυοπανίδας. Συγκεκριμένα, ως προς το υποέργο αυτό στη ΜΠΕ αναφέρονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα (οι υπογραμμίσεις δικές μας): «...Προκειμένου σε κάθε περίπτωση να εξασφαλιστεί η προστασία της ιχθυοπανίδας, έχει προβλεφθεί η κατασκευή επί της υδροληψίας ειδικής κλιμακωτής διάταξης (ιχθυόσκαλα – ιχθυοδιάδρομος), η οποία αποτελείται από σειρά αλλεπάλληλων δεξαμενών, και η οποία θα διασφαλίζει την δυνατότητα αμφίδρομης μετάβασης των ιχθύων που διαβιούν στο Μαλακασιώτικο ρέμα μεταξύ των τμημάτων του ρέματος ανάντη και κατόντη των εγκαταστάσεων υδροληψίας...(σελ. 16).... Ο ποταμός Ερύμανθος εξακολουθεί να έχει άγριες πέστροφες (του σπάνιου πια είδους salmo trutta με καστανοκόκκινες κηλίδες), οι οποίες βρίσκουν εδώ ιδανικό τόπο για τη διαβίωση και την αναπαραγωγή τους. Οι απαιτήσεις τους σε γλυκό νερό μείζονος καθαρότητας είναι μεγάλες. Το νερό στο οποίο ζουν πρέπει να περιέχει υψηλό κορεσμό σε οξυγόνο και θερμοκρασία που να κυμαίνεται μεταξύ 10 έως 18οC. Πρέπει επίσης να περιλαμβάνει πλούσια βιοποικιλότητα, ώστε να συλλαμβάνει την τροφή της, η οποία – μια και πρόκειται για σαρκοφάγο ζώο– συνίσταται σε, γυρίνους, έντομα, πεταλούδες κτλ. Τα νερά του Ερυμάνθου με τις πάμπολλες φυσικές πηγές έχουν, στο ύψος των Τριποτάμων, μέση θερμοκρασία περίπου 10-12οC, ενώ οι μικροί καταρράκτες κατά μήκος του ποταμού κάνουν το νερό να αναδεύεται και να αφρίζει, δημιουργώντας το απαραίτητο για τις πέστροφες οξυγόνο. Είναι εντυπωσιακό το γεγονός ότι τα ψάρια αυτά έχουν τέτοια δύναμη και ζωηράδα που μπορούν όχι μόνο να κολυμπούν αντίθετα στη ροή του ποταμού, αλλά και να σκαρφαλώνουν πάνω στους καταρράκτες αυτούς, κάνοντας άλματα έως και 6 μέτρα! Κατά συνέπεια ο ιχθυοδιάδρομος του ΜΥΗΣ είναι αρκετός για την απρόσκοπτη διέλευση των ψαριών..(σελ. 22).

2. Οι ως άνω παρατιθέμενες κρίσεις ότι η ειδική κλιμακωτή διάταξη (ιχθυόσκαλας – ιχθυοδιαδρόμου) θα προστατεύει την τοπική ιχθυοπανίδα, η οποία συντίθεται, κατά τη ΜΠΕ, μόνον από την πέστροφα «Salmo trutta» και την πέστροφα «Salmo macrostigma» (σελ. 66 της ΜΠΕ), είναι πλημμελώς αιτιολογημένες, για τους εξής λόγους:

(i) Δεν υπάρχει καμία μελέτη και ούτε γίνεται παραπομπή σε βιβλιογραφία που να τεκμηριώνει ότι οι τεχνικές προδιαγραφές της ειδικής κλιμακωτής διάταξης θα είναι κατάλληλες για την προστασία της πέστροφας «Salmo trutta» και της πέστροφας «Salmo macrostigma».

(ii) Δεν υπάρχει καμία μελέτη και ούτε γίνεται παραπομπή σε βιβλιογραφία που να τεκμηριώνει ότι η πέστροφα «Salmo trutta», στην οποία αναφέρεται ο μελετητής, μπορεί, κινούμενη αντίθετα στη ροή ποταμού για την αναπαραγωγή της, να κάνει άλματα έως και 6 μέτρα, ώστε οι τεχνικές

προδιαγραφές της ειδικής κλιμακωτής διάταξης να είναι κατάλληλες για την προστασία της συγκεκριμένης πέστροφας.

(iii) Δεν αναφέρεται ότι το έτερο είδος πέστροφας «Salmo macrostigma» μπορεί, κινούμενη αντίθετα στη ροή ποταμού για την αναπαραγωγή της, να κάνει άλματα έως και 6 μέτρα, ώστε οι τεχνικές προδιαγραφές της ειδικής κλιμακωτής διάταξης να είναι κατάλληλες για την προστασία της συγκεκριμένης πέστροφας, και σε κάθε περίπτωση, ακόμη κι εάν υπονοείται ότι αυτό το είδος της πέστροφας έχει τέτοια ικανότητα, δεν υπάρχει καμία μελέτη και ούτε γίνεται παραπομπή σε βιβλιογραφία που να την τεκμηριώνει.

Κατά συνέπεια και για το λόγο αυτό η ΜΠΕ είναι παράνομη.

(θ) Ένατη παράβαση

Στην ΜΠΕ δεν γίνεται καμία αναφορά στην κοπή των ξερών πλατανιών, τα οποία έχουν νοσήσει από την «ασθένεια των πλατάνων» και τα οποία βρίσκονται τόσο στην θέση υδροληψίας όσον και στην διαδρομή του αγωγού προσαγωγής. Ως γνωστόν η κοπή των ξερών πλατανιών που έχουν μολυνθεί από την ασθένεια, εγκυμονεί τεράστιους κινδύνους ευρείας εξάπλωσης της ασθένειας. Στην ΜΠΕ δεν γίνεται καμία αναφορά επί του θέματος

ΣΤ. ΠΑΡΑΛΕΙΨΕΙΣ ΤΗΣ ΜΠΕ ΝΑ ΑΠΟΤΥΠΩΣΕΙ ΜΕ ΑΚΡΙΒΕΙΑ ΤΟ ΕΡΓΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

(α) Πρώτη παράβαση

Στη σελίδα 97 της ΜΠΕ αναφέρεται αυτολεξεί ότι (οι υπογραμμίσεις δικές μας) «Δεν θα αυξηθεί ουσιαστικά η ανθρώπινη παρουσία στην περιοχή του έργου εξαιτίας της λειτουργίας του έργου, δεδομένου ότι ο ΜΥΗΣ θα είναι μη επανδρωμένος. Τις εγκαταστάσεις του ΜΥΗΣ θα επισκέπτεται σε τακτική βάση ένας εργαζόμενος, ενώ το προσωπικό του ΜΥΗΣ θα διενεργεί τους περιοδικούς ελέγχους της ορθής λειτουργίας του ΜΥΗΣ και τις εργασίες συντήρησης του εξοπλισμού σε αραιά χρονικά διαστήματα.». Επίσης, στη σελίδα 22 αναφέρεται ότι (οι υπογραμμίσεις δικές μας) «Συνεπώς η παρουσία του ΜΥΗΣ στην περιοχή λόγω των εργαζομένων και του φύλακα περισσότερο προστατεύει την πέστροφα παρά την προβληματίζει επειδή θα αποτελεί αποτρεπτικό παράγοντα για άτομα που χρησιμοποιούν τέτοιες μεθόδους».

Τα ως άνω εδάφια της ΜΠΕ είναι αντιφατικά, καθώς το μεν αναφέρεται ότι ο ΜΥΗΣ δεν θα είναι επανδρωμένος, το δε ότι θα επισκέπτεται τις εγκαταστάσεις του «τακτικά» ένας εργαζόμενος, ότι «το προσωπικό του ΜΥΗΣ» θα ελέγχει περιοδικά την ορθή λειτουργία του και η παρουσία των «εργαζομένων και του φύλακα» περισσότερο προστατεύει την πέστροφα.

Συνεπώς και για το λόγο αυτό η ΜΠΕ είναι παράνομη.

(β) Δεύτερη παράβαση

Παρατηρούνται οι εξής ανακρίβειες στη ΜΠΕ που την καθιστούν παράνομη:

(i) Αναφέρεται η ΜΠΕ στη σελίδα 2 ότι ο σταθμός του ΜΥΗΣ χωροθετείται στην ανατολική (αριστερή) πλευρά του ποταμού Ερύμανθου, ενώ αυτός χωροθετείται στη δυτική (δεξιά) πλευρά του.

(ii) Αναφέρεται η ΜΠΕ στη σελίδα της 71 ότι το έργο είναι κοντά στην «Επαρχιακή οδό Πλατάνου-Λαμπείας», η οποία είναι ανύπαρκτη, αντί του ορθού «Οδός Πύργου-Αρχ. Ολυπίας-Λαμπείας-Τριποτάμων-Καλαβρύτων».

(iii) Αναφέρεται επίσης στη σελίδα 71 ότι «[μ]ελλοντικά η ύδρευση του Πύργου, της αρχαίας Ολυμπίας και αρκετών από τα Δ.Δ. της περιοχής θα γίνεται από τις πηγές του ποταμού Ερυμάνθου στην περιοχή του δήμου Λάμπειας, ενώ ο Πύργος ήδη υδρεύεται από τον ποταμό Ερύμανθο πριν αυτός καταλήξει στον Αλφειό».

(iv) Αναφέρεται η ΜΠΕ στη σελίδα 16 σχετικά με την περιγραφή του Ιχθυοδιαδρόμου «..... θα διασφαλίζει την δυνατότητα αμφίδρομης μετάβασης των ιχθύων που διαβιούν στο Μαλακασιώτικο ρέμα ...» όμως το εν λόγω ρέμα δεν έχει καμία σχέση με τον Ερύμανθο διότι αυτό το ρέμα είναι στην Πίνδο. Μάλλον πρόκειται για «cory – paste» από άλλη μελέτη.

(v) Αναφέρεται η ΜΠΕ στη σελίδα 12 σχετικά με την Συμβατότητα του έργου με Νομοθετημένες Δεσμεύσεις «.....Από το συγκεκριμένο ΥΣ δεν γίνονται απολήψεις νερού για άρδευση αλλά για ύδρευση με εκτροπή στην ΛΑΠ Πείρου» η οποία είναι ανύπαρκτη, εκτός εάν εννοεί ΛΑΠ Ηλείου και πρόκειται για «cory – paste» από άλλη μελέτη.

(vi) Αναφέρεται στη σελίδα 63 «.... Ο ποταμός Άνω Ερύμανθος πριν καταλήξει στην θάλασσα συνδέεται με τον Νέδα». Ο Ερύμανθος ποταμός δεν συνδέεται με την Νέδα αλλά συνδέεται με τον Αλφειό του οποίου είναι παραπόταμος.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΝΩΤΕΡΩ ΛΟΓΟΥΣ

Προβάλλουμε τις Αντιρρήσεις μας και ζητάμε την απόρριψη της ΜΠΕ και την μη έκδοση της ΑΕΠΟ του έργου, το οποίο συνίσταται στην εγκατάσταση και λειτουργία μικρού υδροηλεκτρικού σταθμού (ΜΥΗΣ) εντός του ποταμού Ερύμανθου ισχύος 3,33 Mw στη θέση «Παλαιοφυτειά» του Δήμου Αρχαίας Ολυμπίας με φορέα υλοποίησης την εταιρεία «ΒΑΣΕΡΚΡΑΦΤ Α.Ε.».

23 /11/ 2020

Για το «ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΒΙΔΙΑΚΙΟΥ ΑΡΚΑΔΙΑΣ – ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ»

Ο Νόμιμος Εκπρόσωπος

**ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΒΙΔΙΑΚΙΟΥ
ΑΡΚΑΔΙΑΣ - ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ**
ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΒΙΔΙΑΚΙ, Τ.Κ. 22105 ΤΗΛ.: 2103311007
ΑΦΜ.:997054836- ΔΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

Γεώργιος Κολιόπουλος